

November 2014

Ansvarsfordeling mellem DPA-System, producenterne og kollektive ordninger.

Indhold

1. Baggrund for notatet	2
2. Samarbejdsflader mellem DPA-System, producenterne og kollektive ordninger	2
Bilag 1. Ansvarsfordeling og centrale aktører	6
Bilag 2. Hovedopgaverne for DPA-System, som fremgår direkte af bekendtgørelserne	9
Bilag 3. Opgaver, som den kollektive ordning kan varetage på producentens vegne	10

1. Baggrund for notatet

Producenter og importører (herefter blot benævnt Producenter) af elektrisk eller elektronisk udstyr samt batterier og biler deler sammen med myndighederne et ønske om at sikre en miljømæssig og økonomisk bæredygtig håndtering af udtjente produkter. Dette gælder på tværs af landegrænser i EU og globalt.

I Danmark er de væsentligste aktører i håndteringen af producentansvaret: Producenter, Miljøministeriet, DPA-System, kollektive ordninger, kommunerne og genvindingsvirksomhederne. Aktørerne har forskellige roller, opgaver og ansvar – enkeltvis og i fællesskab – på tværs af det system, som vi har valgt til at gennemføre producentansvaret i Danmark.

Denne beskrivelse har fokus på roller, opgaver og ansvar og samarbejdsfladen mellem producenter, kollektive ordninger og DPA-System. Dokumentet følger et tidligere dokument, der beskriver samarbejdsfladen mellem Miljøstyrelsen og DPA-System. Notatet indgår i vedtægterne for DPA-System og fremgår af DPA-Systems hjemmeside.

Dokumentet er udformet for at give læseren en mulighed for at få et overblik over producentansvaret for elektrisk udstyr, batterier og biler, samt en overordnet beskrivelse af de aktører, som medvirker. Dokumentet har ikke nogen retsvirkning, idet producentansvaret alene reguleres af bekendtgørelserne for områderne og for den praktiske del af de procedurer, som DPA-System har udformet og offentliggjort på hjemmesiden.

Dokumentet indeholder 3 bilag, som beskriver de centrale aktører i Danmark og de reguleringsmæssige rammer, der angiver de enkelte aktørers roller, opgaver og ansvar. Bilagene gør det muligt at skaffe sig et hurtigt overblik over producentansvarssystemet opbygning.

2. Samarbejdsflader mellem DPA-System, producenterne og kollektive ordninger

I forbindelse med løsning af de opgaver som fremgår af lovgivningen, fremstår berøringsflader mellem DPA-System og producenterne og kollektive ordninger i forbindelse med:

- A. Registrering af producenter
- B. Producenternes årlige indberetning
- C. Tildeling
- D. Sikkerhedsstillelse
- E. Vurdering af, hvorvidt en virksomhed eller dens udstyr er omfattet af producentansvar, og for hvilke kategorier og slutbrugere

Foruden ovenstående er der løbende en almindelig udveksling af information om producentansvaret mellem producenterne og DPA-System, som ikke er specificeret direkte i lovgivningen:

- F. Generel information om producentansvaret og vejledning af producenterne

Ad. A. Registrering

En producent skal registrere sig for et producentansvar i producentregistret hos DPA-System. En producent kan også lade en kollektiv ordning varetage opgaven med at registrere, men det er producenten der skal registreres for producentansvaret.

Producenter inden for EU, der via distancesalg sælger direkte til slutbrugere i Danmark, skal ved registrering angive en bemyndiget repræsentant (BR) i Danmark til at varetage deres producentansvar i Danmark.

Producenter uden for EU, der via distancesalg sælger direkte til slutbrugere i Danmark, kan ikke anvende en bemyndiget repræsentant, men skal selv registrere sig i producentregistret og varetage sit producentansvar i Danmark. En sådan udenlandsk producent kan på linje med andre producenter indgå aftale med en kollektiv ordning om løsning af en del af de praktiske opgaver ved producentansvaret

I forbindelse med den første registrering af en producent i producentregistret, skal producenten altid selv formelt påtage sig producentansvaret og dokumentere sin identitet via CVR-nummer/VAT-nummer for udenlandske producenter og angivelse af ansvarlig person over for DPA-System. Det sker ved, at producenten foretager log in i producentregistret, udskriver bekræftelse, en repræsentant for den ansvarlige ledelse underskriver denne og fremsender den til DPA-System. Producenten kan samtidig angive, at de lovpligtige gebyrer til DPA-System skal fremsendes på faktura til en anden part end producenten selv. Denne part kan være en kollektiv ordning eller en faktureringsadresse.

De producenter, der fra EU sælger via distancesalg til slutbrugere i Danmark skal i forbindelse med registreringen angive en bemyndiget repræsentant i Danmark, der kan varetage deres producentansvar i Danmark.

Det er DPA-System, der som registeransvarlig udformer en officiel og gyldig bekræftelse på, at en producent er registreret i producentregistret. Denne bekræftelse skal producenten udskrive direkte fra producentregistret efter log in.

Hvis en producent ønsker at indgå en ny aftale med en anden kollektiv ordning end den hidtil valgte, eller udtræder af en kollektiv ordning og ønsker at varetage producentansvaret individuelt, skal producenten meddele dette til DPA-System, som foretager overflytningen i producentregistret. DPA-System foretager kun flytningen på basis af dokumentation fra producenten.

Hvis en kollektiv ordning ikke ønsker at samarbejde med en producent, kan den kollektive ordning meddele dette til DPA-System. DPA-System flytter producenten til individuel status og meddeler producenten dette.

Hvis en producent ønsker at udskifte en bemyndiget repræsentant (BR) skal dette meddeles til DPA-System. Ansvarsovergangen imellem de to bemyndigede repræsentanter er først gyldig når producenten og (ny) bemyndiget repræsentant har angivet alle lovpligtige oplysninger.

Hvis en bemyndiget repræsentant ikke kan udføre sit arbejde, grundet forhold hos producenten han repræsenterer, kan den bemyndigede repræsentant slette sin relation med producenten. Ophør af relationen skal straks meddeles DPA-System, der indtil ny bemyndiget repræsentant er udpeget vil fastholde producentansvaret direkte over for producenten.

Den bemyndigede repræsentant overtager producentens retsstilling/rettigheder i perioden, hvor han repræsenterer producenten, fx i forhold til at indgå aftaler med kollektive ordninger, transportører, aftaler med behandlere eller indberette mængder mv. til producentregistret.

Ad. B. Producentens årlige indberetning

En producent kan vælge at lade en kollektiv ordning varetage en del af administrationen i forbindelse med producentansvaret, fx registrering og årlig indberetning. Det betyder, at den kollektive ordning holder alle producentens staminformationer i producentregistret opdateret, ligesom den kollektive ordning varetager den årlige indberetning på vegne af producenten. Det er producenten selv, der i sidste ende er ansvarlig for, at indberetningsfristerne overholdes, og at de informationer, der indberettes af den kollektive ordning, er korrekte.

For at producenten kan sikre, at indberetningsfristerne overholdes, udsender DPA-System avis til producenten forud for starten af den årlige indberetningsperiode, ligesom producenten modtager besked, såfremt der ikke er indberettet fyldestgørende inden for tidsfristen 31. marts.

For at producenten kan sikre, at der er indberettet korrekte data, udformer DPA-System én samlet årsopgørelse med samtlige producentens indberetninger til DPA-System, som producenten skal kontrollere ved indberetningsperiodens afslutning. Årsopgørelsen udskriver producenten direkte fra producentregistret efter log in.

Producenten skal selv kontrollere, at den kollektive ordning har indberettet de korrekte tal i producentregistret. Såfremt der er krav om en revisorerklæring, skal revisoren kontrollere, hvorvidt indberetningen er korrekt foretaget i producentregistret. Producenten skal ligeledes sikre, at eventuelle rettelser er foretaget, som følge af en tidligere revisorkontrol. DPA-System stiller derfor log in oplysninger til rådighed for producenten og dennes revisor, således at der er adgang til at kontrollere alle producentens data i producentregistret. Ledelses- eller revisorerklæringer skal fremsendes til DPA-System, som registrerer modtagelsen af disse.

Ad. C. Tildeling

DPA-System beregner hvert år en tildeling af WEEE fra husholdningerne og/eller udtjente bærbare batterier, for de producenter der har et producentansvar. Beregningen bliver foretaget per producent. Hvis producenten ikke deltager i en kollektiv ordning, vil tildelingen blive meddelt til den individuelle producent.

Såfremt en producent lader en kollektiv ordning løse opgaven, der består i tilbagetagelse og behandling af WEEE fra husholdningerne og/eller bærbare batterier, vil DPA-System konsolidere tildelingen af WEEE og/eller bærbare batterier for alle producenterne i den enkelte kollektive ordning. Dog således, at der foreligger en særskilt beregning for den enkelte producent.

Tildelingen baserer sig på den enkelte producents forholdsmæssige andel af de markedsførte mængder og de øvrige kriterier, der er fastlagt for tildelingen.

Tildelingen bliver som udgangspunkt ikke meddelt direkte til de producenter, der er deltager i en kollektiv ordning. Her foregår samspillet i udgangspunktet mellem DPA-System og de kollektive ordninger. En producent kan dog altid henvende sig til DPA-System og få oplyst sin individuelle forpligtelse.

Tildelingen udmønter sig i, at DPA-System tildeler den kollektive ordning en mængde og i forlængelse heraf nogle geografiske områder – typisk kommuner, hvorfra der skal afhentes WEEE og/eller bærbare batterier.

Tildelingen skal også ske til individuelle producenter, selvom deres markedsandel ikke har en tilstrækkelig størrelse til, at de kan tildeles indsamlingssteder.

Ad. D. Sikkerhedsstillelse

Producenter, der markedsfører elektrisk og elektronisk udstyr til brug for husholdningerne skal stille finansiell sikkerhed. På baggrund af tildelingen beregner DPA-System størrelsen af den finansielle sikkerhedsstillelse.

Hvis en producent optræder individuelt, skal producenten selv stille sikkerheden, og DPA-System vil fremsætte kravet om sikkerhedsstillelse direkte over for producenten. Såfremt producenten har overdraget indsamlings- og miljøbehandlingsopgaven til en kollektiv ordning, beregnes en samlet forpligtelse for samtlige producenter i den kollektive ordning. Sikkerhedsstillelsen beregnes for den enkelte producent og konsolideres for den kollektive ordning. DPA-System fremsender kravet om den samlede sikkerhedsstillelse til den kollektive ordning.

En kollektiv ordning kan ansøge DPA-System om fritagelse for sikkerhedsstillelse. DPA-System behandler ansøgningen i henhold til bestemmelserne for fritagelse, som er angivet i lovgivningen. Individuelle producenter kan ikke ansøge om fritagelse for sikkerhedsstillelse.

Ad. E. Vurdering af virksomheder og produkter i henhold til producentansvaret

DPA-System skal træffe afgørelse om:

- Hvorvidt en virksomhed er omfattet af producentansvaret for elektrisk og elektronisk udstyr og/eller batterier (og senere motordrevne køretøjer).
- Hvorvidt elektrisk og elektronisk udstyr, eller batterier eller motordrevne køretøjer er omfattet af producentansvaret.
- Hvilken kategori elektrisk og elektronisk udstyr og/eller batterier tilhører.
- Hvorvidt markedsført elektrisk eller elektronisk udstyr skal registreres som markedsført til brug for husholdning og/eller erhverv for elektrisk udstyr (såkaldte slutbrugere af udstyret).

I alle de ovenstående tilfælde er DPA-System lovgivningsmæssigt forpligtet til at foretage en vurdering og afgørelse. DPA-System skal træffe sine afgørelser inden for de rammer, som følger af bestemmelserne i Miljøbeskyttelsesloven og de områdespecifikke bekendtgørelser og eventuelle instrukser fra Miljøstyrelsen.

DPA-System opretholder en tæt dialog med brancheorganisationerne vedrørende produktspørgsmål.

Miljøstyrelsen er klageinstans vedrørende de afgørelser, som DPA-System træffer over for producenten.

Ad. F. Generel information om producentansvaret og vejledning af producenterne

DPA-System giver generel information og vejledning vedrørende producentansvaret til virksomheder og andre aktører. DPA-System skal altid give korrekt og konkurrenceneutral rådgivning jf. den i bilag 1 nævnte pligt til ligebehandling og informationspligt i henhold til Forvaltningsloven.

Bilag 1. Ansvarsfordeling og centrale aktører

Producentansvaret omfatter et antal centrale aktører, som hver især løser forskellige opgaver i forbindelse med producentansvaret. Aktørerne er:

- Miljøministeriet, herunder Miljøstyrelsen
- DPA-System
- Producenterne
- Bemyndiget repræsentant
- Kollektive ordninger
- Kommunerne (er ikke omtalt nærmere i dette dokument)
- Genvindingsvirksomheder (er ikke omtalt nærmere i dette dokument)

Miljøministeriet, herunder Miljøstyrelsen

Miljøministeriet er overordnet ansvarlig for lovgrundlaget og fortolkning og udmøntning heraf. Miljøstyrelsen er ansvarlig for tilsyn og håndhævelse. Samtidig er det Miljøstyrelsens ansvar at udvikle og fortolke de forvaltningsmæssige rammer for DPA-System, samt håndhæve reglerne, når dette er nødvendigt.

Den systemansvarlige organisation – DPA-System

DPA-Systems opgaver er delegeret af Miljøministeren og er beskrevet i Miljøbeskyttelsesloven (MBL) og i de 3 område-specifikke bekendtgørelser for WEEE, BAT og ELV. DPA-System er som systemansvarlig organisation ansvarlig for den løbende administration af en række lovbestemte opgaver, der fremgår af lovgivningen.

Lovgivningen er bygget op således, at der er defineret en række opgaver, som DPA-System skal udføre efter nærmere anvisninger fra Miljøministeren. DPA-System er omfattet af Forvaltningsloven og Offentlighedsloven og er dermed omfattet af forvaltningslovens bestemmelser om ligebehandling og oplysningspligt over for virksomhederne.

Miljøstyrelsen fører tilsyn med DPA-System.

Rigsrevisionen udfører økonomisk og forvaltningsmæssig revision af DPA-System.

Myndighedskontrollen skal sikre, at de delegerede opgaver løses i henhold til lovgivningen og som forudsat af myndighederne. Kontrollen og klagemulighederne skal samtidig sikre, at producenternes retssikkerhed fuldt ud tilgodeses.

DPA-System skal som systemansvarlig organisation virke konkurrenceneutral i forhold til producenter og kollektive ordninger, hvorfor der i ejerforhold, ledelse og interesser skal være en klar adskillelse mellem den systemansvarlige organisation, de individuelle producenter og de kollektive ordninger.

Producenter

Producenten er den helt centrale aktør i producentansvaret. Det er producenten, der har producentansvaret. Producentansvaret kan ikke overføres til en anden part, når der bortses fra den bemyndigede repræsentant. Derfor har producenten altid ansvaret for at leve op til producentansvaret over for myndigheder og DPA-System. Lovgivningen er endvidere formuleret sådan, at producenten kan vælge at lade andre aktører, fx en kollektiv ordning, udføre nogle af de praktiske opgaver forbundet med producentansvaret.

Såfremt en kollektiv ordning eller en anden part ikke løser opgaverne i henhold til lovgivningen, fritager det ikke producenterne for ansvar. DPA-System og Miljøstyrelsen vil i så fald være forpligtet til at udmønte og håndhæve producentansvaret direkte over for producenten.

Når producenten anvender en bemyndiget repræsentant

Producenter der anvender en bemyndiget repræsentant, overlader nogle, ikke alle, producentansvarsforpligtelser til den bemyndigede repræsentant så længe aftaleforholdet består.

Det betyder ikke, at producenten er ansvarsfri i aftaleforholdets løbetid. Producenten er forpligtet til at levere tilstrækkelige og præcise oplysninger til den bemyndigede repræsentant, således at denne kan udføre sine pligter efter lovgivningen. Producenten der ikke overholder denne pligt påtager sig et selvstændigt juridisk ansvar i forhold til de tilsidesatte bestemmelser i lovgivningen. Producenter kan kun have en bemyndiget repræsentant ad gangen og en bemyndiget repræsentant er altid etableret i Danmark med et CVR-nr.

Når producenten ikke anvender en kollektiv ordning

Producenten kan vælge at varetage producentansvaret individuelt og samarbejde med en eller flere transportør- og behandlingsvirksomheder, som kan varetage indsamling og miljøbehandling af WEEE og/eller udtjente batterier. Endvidere kan producenten lade andre eksterne virksomheder, det være sig revisorer, advokater, konsulenter eller andre serviceleverandører, varetage nogle af de administrative opgaver i forbindelse med producentansvaret. De administrative opgaver kan fx være at foretage indberetningen til DPA-System.

Når producenten anvender en eller flere kollektive ordninger

Producenten kan også lade nogle af opgaverne udføre af serviceleverandører, som i lovgivningen benævnes kollektive ordninger. At indgå i en kollektiv ordning kan være et middel for producenten til at opnå en række logistiske stordriftsfordele i forbindelse med indsamling og behandling af det udtjente elektriske udstyr. Stordriftsfordelene kan opstå som følge af, at den kollektive ordning betjener flere producenter samtidig.

Producenten kan vælge at betjene sig af ingen, en eller flere kollektive ordninger på samme tidspunkt, og producenten kan lade en eller flere af opgaverne i forbindelse med producentansvaret udføre af disse ordninger baseret på en kommerciel aftale.

Kollektive ordninger

Kollektive ordninger er virksomheder, som tilbyder sine ydelser til virksomheder, der har producentansvar. De lovbestemte krav til kollektive ordninger er, at de skal være registreret hos DPA-System med et navn, en post- og mailadresse samt et telefonnummer, men der er ikke krav om et CVR-nummer. Der findes ikke lovgivningskrav om, hvordan kollektive ordninger skal organiseres, herunder ejerforhold, selskabsform, vedtægter, nationalitet, fysisk geografisk placering, eller hvilke ydelser de skal udbyde.

De kollektive ordninger fastsætter selv priser og afregningsformer mv., for de ydelser de udbyder.

De kollektive ordninger kan være vidt forskellige indbyrdes i forhold til formål, organisationsform og i samarbejdsrelationen til de producenter, de betjener.

De kollektive ordninger kan vælge at indgå et samarbejde med en producent, eller afslå at indgå et samarbejde baseret på en individuel kommerciel overvejelse. Hvis producenten ikke kan nå til enighed med en kollektiv ordning, må producenten varetage sit producentansvar individuelt.

Kollektive ordninger er ikke, som DPA-System, underlagt forvaltningslov og lov om offentlighed i forvaltningen og tilsyn fra Miljøstyrelsen. I det omfang en kollektiv ordning har overtaget forpligtelser for producenter i henhold til Elektronikaffaldsbekendtgørelsen eller Batteribekendtgørelsen er den kollektive ordning dog underlagt tilsyn for de pågældende bestemmelser.

De opgaver, der vedrører producentansvaret for WEEE og BAT, som producenten kan henlægge til varetagelse af de kollektive ordninger fremgår af elektronikaffaldsbekendtgørelsen og batteribekendtgørelsens. Opgaverne er anført i Bilag 3 i dette dokument.

De kollektive ordninger er omfattet af de generelle konkurrenceregler. I forhold til tvister af konkurrenceretlig karakter mellem producenter og kollektive ordninger henvises disse til Konkurrencestyrelsen og det almindelige retssystem. Tilsvarende gælder for indbyrdes tvister mellem kollektive ordninger.

Bilag 2. Hovedopgaverne for DPA-System, som fremgår direkte af bekendtgørelserne

1. Oprette og drive et producentregister for producenter og importører (herefter betegnet producenter) omfattet af producentansvaret.
2. Modtage og registrere de årlige indberetninger fra producenterne.
3. Modtage og registrere data fra SKAT vedrørende indberetning af bærbare batterier.
4. Modtage og registrere data vedrørende kollektive ordninger, som opererer i Danmark.
5. Modtage og registrere data vedrørende bemyndigede repræsentanter i Danmark
6. Modtage og registrere data fra kommunerne vedrørende oprettelse og nedlæggelse af kommunale indsamlingssteder for WEEE og udtjente bærbare batterier.
7. Modtage kommunernes indberetning af ønsker til opsamlingsmateriel, som producenterne skal levere.
8. Modtage og registrere de aftaler, som indgås af kommuner og kollektive ordninger vedrørende indsamlingssteder, opsamlingsmateriel, afhentningsforhold etc.
9. Modtage og registrere de opsamlingspladser for WEEE, som oprettes af kollektive ordninger.
10. Modtage og registrere de opsamlingspladser for bilbatterier, som er oprettet af kollektive ordninger.
11. Modtage og registrere modtagepladser for bilbatterier, som er oprettet af producenter.
12. Beregne og administrere tildelinger for WEEE og udtjente bærbare batterier.
13. Beregne og meddele og administrere finansiell sikkerhedsstillelse for producenter og kollektive ordninger.
14. På DPA-Systems hjemmeside at offentliggøre dele af de informationer, som er indberettet af producenter, kommuner og kollektive ordninger, samt tildelinger for WEEE og udtjente bærbare batterier.
15. Beregne og inddrive gebyrer fra producenterne i henhold til lovgivningen.
16. Indberette udvalgte data til Miljøstyrelsen efter Miljøstyrelsens anvisninger.
17. Træffe afgørelser om:

Hvorvidt en virksomhed er omfattet af producentansvaret, dvs. hvorvidt virksomheden er producent eller importør.

Hvorvidt udstyr (WEEE), batterier (BAT) eller biler (ELV) er omfattet af producentansvaret og hvilken kategorier udstyret tilhører.

Hvorvidt et produkt (WEEE) tilhører slutbrugersegment "husholdning" eller "erhverv".

Bilag 3. Opgaver, som den kollektive ordning kan varetage på producentens vegne

1. Registrere producenter i producentregistret hos DPA-System, hvis producenten har overdraget en kollektiv ordning denne opgave.
2. Foretage den årlige indberetning til DPA-System, hvis producenten har overdraget en kollektiv ordning denne opgave.
3. Stille finansiel sikkerhed for den af DPA-System tildelte mængde WEEE, på vegne af producenterne, som har overdraget indsamlingen af WEEE til den kollektive ordning.
4. Indgå særlige aftaler med kommuner vedrørende særlige former for indsamling, afhentning og sortering af WEEE og udtjente bærbare batterier og at indberette disse aftaler til DPA-System.
5. Foretage indsamling og behandling af WEEE og udtjente bærbare batterier på vegne af de producenter, der har overdraget denne opgave til den kollektive ordning.
6. Oprette egne opsamlingssteder per region og indberette disse til DPA-System.
7. Varetage informationsforpligtelsen over for forbrugerne af bærbare batterier.
8. Indbetale de lovbestemte gebyrer til DPA-System for de producenter, der har bemyndiget en kollektiv ordning til dette ved at registrere dette hos DPA-System.